

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Фізико-технічний інститут

КРИПТОГРАФІЯ
КОМП’ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела
відкритого текст

Виконав

Студенти гр.Фб-22 Пунько Артем

гр.Фб-22 Руденко Поліна

Київ – 2024

Мета роботи: засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Постановка задачі:

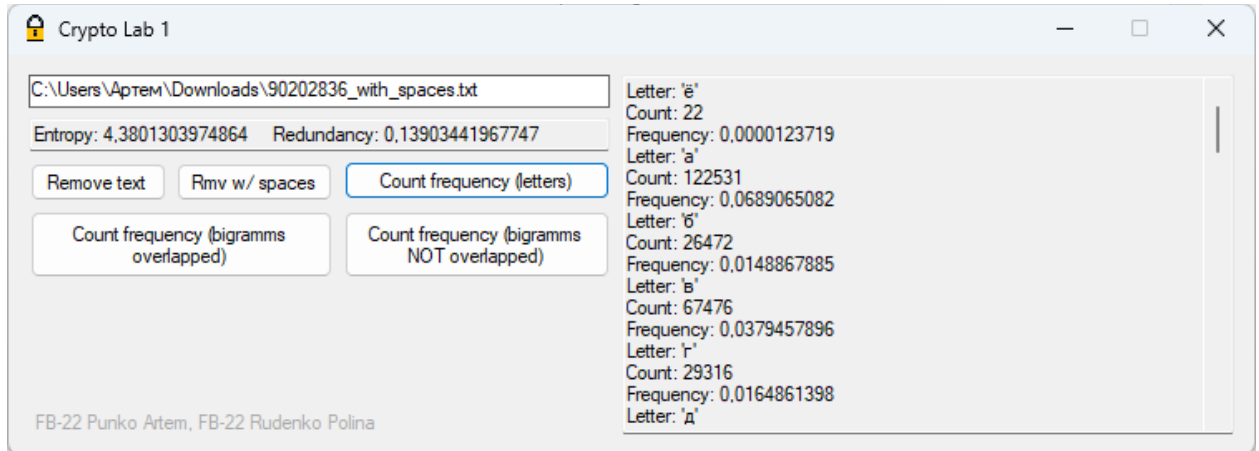
1. Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, а також підрахунку H_1 та H_2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H_1 та H_2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення H_1 та H_2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
2. За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $H(10)$, $H(20)$, $H(30)$.
3. Використовуючи отримані значення ентропії, оцінити надлишковість російської мови в різних моделях джерела.

Хід роботи:

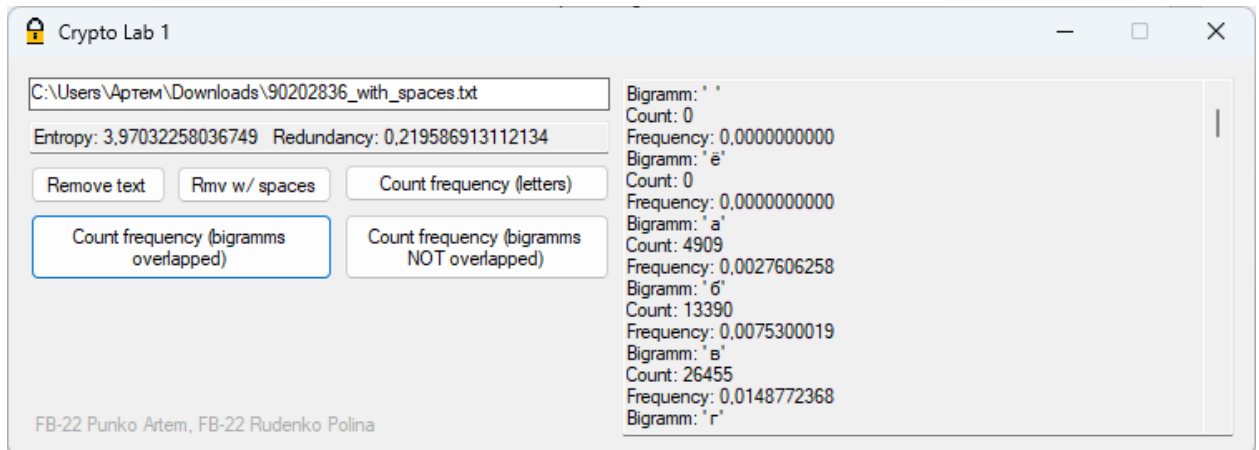
Щоб виконати лабораторну роботу було розроблено програму, для аналізу тексту та обчислення різних статистичних показників. Загальні етапи для роботи коду були: Зчитавання тексту з файлу, попередня обробка тексту, створення нової версії тексту без пробілів, підрахунок частот символів та біграм, обчислення ентропії H_1 та H_2 , обчислення надлишковості, збереження результатів у файлі.

Аналіз тексту з пробілами

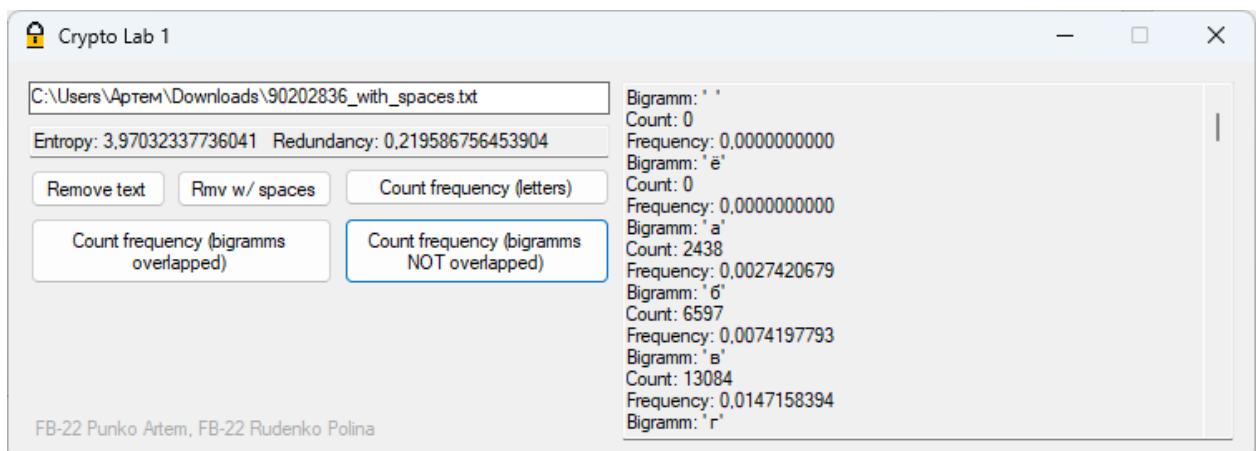
Літери

Біграми (з перекриттям)

Біграми (без перекриття)

Аналіз тексту БЕЗ пробілів

Літери

Crypto Lab 1

C:\Users\Арте́м\Downloads\90202836_without_spaces.txt

Entropy: 4,46679772386303 Redundancy: 0,114502630410821

Remove text Rmv w/ spaces **Count frequency (letters)**

Count frequency (bigramms overlapped) Count frequency (bigramms NOT overlapped)

FB-22 Punko Artem, FB-22 Rudenko Polina

Letter: 'e'
Count: 22
Frequency: 0,0000147814
Letter: 'a'
Count: 122531
Frequency: 0,0823264058
Letter: 'b'
Count: 26472
Frequency: 0,0177860673
Letter: 'b'
Count: 67476
Frequency: 0,0453359277
Letter: 't'
Count: 29316
Frequency: 0,0196969005
Letter: 'd'

Біграми (з перекриттям)

Crypto Lab 1

C:\Users\Арте́м\Downloads\90202836_without_spaces.txt

Entropy: 4,14738686704838 Redundancy: 0,17782259496095

Remove text Rmv w/ spaces Count frequency (letters)

Count frequency (bigramms overlapped) Count frequency (bigramms NOT overlapped)

FB-22 Punko Artem, FB-22 Rudenko Polina

Bigramm: ' '
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'e'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'a'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'b'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'b'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'a'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'r'

Біграми (без перекриття)

Crypto Lab 1

C:\Users\Арте́м\Downloads\90202836_without_spaces.txt

Entropy: 4,14671433121088 Redundancy: 0,177955918373353

Remove text Rmv w/ spaces Count frequency (letters)

Count frequency (bigramms overlapped) **Count frequency (bigramms NOT overlapped)**

FB-22 Punko Artem, FB-22 Rudenko Polina

Bigramm: ' '
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'e'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'a'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'b'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'a'
Count: 0
Frequency: 0,0000000000
Bigramm: 'r'

Таблиця з частотами літер з пробілом

а	122531	0,068907	
б	26472	0,014887	
в	67476	0,037946	
г	29316	0,016486	
д	45228	0,025434	
е	122639	0,068967	
ж	15493	0,008713	
з	25297	0,014226	
и	98672	0,055489	
й	17246	0,009698	
к	51478	0,028949	
л	75503	0,04246	
м	44468	0,025007	
н	97793	0,054995	
о	170265	0,09575	
п	38644	0,021732	
р	66198	0,037227	
с	78284	0,044024	
т	86506	0,048647	
у	41400	0,023282	
ф	2932	0,001649	
х	12873	0,007239	
ц	5323	0,002993	
ч	21686	0,012195	
ш	13757	0,007736	
щ	4236	0,002382	
ъ	659	0,000371	
ы	28753	0,01617	
ь	29561	0,016624	
э	4759	0,002676	
ю	9487	0,005335	
я	33399	0,018782	
	289865	0,163008	
Entropy	4,38013	Redundanc	0,139034

Таблиця з частотами літер без пробілу

а	122531	0,082326		
б	26472	0,017786		
в	67476	0,045336		
г	29316	0,019697		
д	45228	0,030388		
е	122639	0,082399		
ж	15493	0,010409		
з	25297	0,016997		
и	98672	0,066296		
й	17246	0,011587		
к	51478	0,034587		
л	75503	0,050729		
м	44468	0,029877		
н	97793	0,065705		
о	170265	0,114398		
п	38644	0,025964		
р	66198	0,044477		
с	78284	0,052598		
т	86506	0,058122		
у	41400	0,027816		
ф	2932	0,00197		
х	12873	0,008649		
ц	5323	0,003576		
ч	21686	0,01457		
ш	13757	0,009243		
щ	4236	0,002846		
ъ	659	0,000443		
ы	28753	0,019319		
ь	29561	0,019862		
э	4759	0,003197		
ю	9487	0,006374		
я	33399	0,02244		
Entropy	4,466798	Redundanc	0,114503	

Таблиця з частотами біграм з перекриттям з пробілами

	а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й	к	л	м	н	о	п	р	с	т	у	ф	х	ц	ч	ш	
а	0	0,002761	0,00753	0,014877	0,004695	0,007276	0,004204	0,001969	0,003968	0,011336	9E-06	0,010269	0,002603	0,005649	0,015527	0,01208	0,01525	0,003939	0,015572	0,006877	0,003882	0,000695	0,001186	0,000323	0,005507	0,0008
б	7,87E-06	0	0	0,12E-06	0,006429	0	0	0	0	0	0	0,562E-07	0,562E-07	0	0	0,112E-06	0	0	0,662E-07	0	0	0	0	0	0	0
в	0,016248	0,844E-06	0,000635	0,003148	0,000775	0,002012	0,000834	0,001086	0,003647	0,000125	0,000758	0,004373	0,008902	0,002668	0,004736	7,31E-06	0,000836	0,002778	0,00351	0,004808	0,00011	0,000462	0,000993	8,15E-05	0,000724	0,0012
г	0,000246	0	0,001045	1,69E-06	6,92E-05	1,01E-05	2,08E-05	0,002045	3,94E-06	0,000731	0	0,000227	0,000774	3,82E-05	0,000281	0,002158	0	0,001104	8,94E-05	6,19E-06	0,001148	0	6,35E-05	6,75E-06	2,02E-05	4,05E-06
д	0,006048	5,62E-07	0,00543	1,12E-05	3,43E-05	3,09E-05	0,000247	0,004276	5,62E-07	0,000463	0,002997	0	0,000128	0,00093	0,000118	0,001147	0,007129	0,000284	0,000571	0,003187	0,000196	0,000736	5,62E-07	4,22E-05	1,07E-05	4,16E-05
е	0,000751	0	0,000891	0	4,89E-05	0	0,000965	0,00051	1,12E-06	0	0,00069	0	8,44E-05	0,001458	3,94E-06	0,000235	0,000831	0	0,001159	6,19E-05	4,5E-06	0,00066	0	0	2,76E-05	4,5E-06
ж	0,001054	0	0,004121	3,61E-05	0,000887	1,69E-06	3,82E-05	0,003495	7,31E-06	3,37E-06	0,002425	5,62E-07	0,000214	0,000795	7,99E-05	0,001559	0,003568	8,04E-05	0,002112	0,003005	0,000278	0,001609	3,94E-06	5,01E-05	0,000148	2,76E-05
з	0,016948	0	2,98E-05	0,001079	0,001323	0,003465	0,00243	0,001585	0,000981	0,0012	0,000139	0,002443	0,000982	0,000698	0,003956	0,007302	0,000403	0,000896	0,000506	0,003656	0,003629	5,96E-05	1,12E-05	0,001009	0,000281	0,000907
и	0,000215	0	0,001281	6,86E-05	0	1,52E-05	0,000669	0,003643	0,002915	0	0,001219	0	8,66E-05	5,08E-06	8,44E-06	0,001125	5,57E-05	0	2,25E-06	1,74E-05	0	0,000164	0	0	5,62E-07	5,62E-05
й	0,001144	0	0,005026	0,000146	0,000713	0,000397	0,000689	0,000292	0,00137	6,41E-05	0,00316	0	0,000132	0,00098	0,000247	0,001606	0,000534	2,81E-05	0,000184	0,000136	1,57E-05	0,000254	0	0,50E-06	1,47E-05	8,44E-06
к	0,018751	0	8,38E-05	0,000394	0,002385	0,000474	0,001558	0,002322	0,000314	0,001731	0,000673	0,001289	0,001829	0,004731	0,002797	0,003005	0,000177	0,000688	0,000578	0,002775	0,003191	2,25E-06	2,76E-05	0,00154	0,0011	0,001185
л	0,007852	0	5,62E-07	1,07E-05	0	0	0,000153	5,06E-06	0	0	0	0	0,67E-05	9,62E-05	3,89E-05	0,000389	8,44E-06	1,12E-06	1,69E-05	0,000608	0,00027	0	2,81E-06	0	3,49E-05	5,51E-05
м	0,00048	5,62E-07	0,006975	0	0,000258	0	7,31E-06	0,000452	1,52E-05	1,12E-05	0,00237	0	2,92E-05	8,85E-05	3,94E-06	0,001814	0,000828	1,12E-06	0,001574	0,000107	0,000431	0,001426	0	5,62E-07	7,31E-06	1,69E-05
н	0,00985	5,62E-07	0,006735	2,25E-05	3,37E-06	0,000233	0,003746	0,000343	2,25E-06	0,006155	0	0,000603	8,15E-05	3,37E-06	0,000246	0,000591	0,000174	0	0,001313	5,29E-05	0,001191	4,5E-06	5,62E-07	0	0,000186	2,81E-06
о	0,007415	0	0,001095	2,02E-05	1,12E-06	4,95E-05	0	0,000784	5,62E-07	3,94E-06	0	0,67E-05	7,76E-05	2,08E-05	0,001427	0,003419	0,000229	0,000109	4,33E-05	0,002474	0,000174	1,12E-06	2,7E-05	2,36E-05	5,62E-06	
п	0,004041	1,12E-06	0,010195	1,12E-05	1,07E-05	0,000129	0,001119	0,000895	1,86E-05	1,19E-05	0,007249	0	0,000208	5,08E-06	1,12E-06	0,002649	0,000853	8,44E-06	8,1E-05	0,000551	0,000497	0,000214	1,01E-05	6,19E-06	0,000471	0,000197
р	0,002107	0	4,5E-06	0,003128	0,007484	0,004518	0,004288	0,002196	0,001605	0,000851	0,000791	0,003358	0,001594	0,005652	0,004986	0,006862	0,001608	0,001054	0,000818	0,006554	0,006762	6,3E-05	0,000758	8,77E-05	0,001306	0,001
с	4,27E-05	0	0,001236	0	5,62E-07	0	0,002482	0	0,000779	0	0	0	5,62E-05	0,00063	0	5,57E-05	0,000404	5,06E-05	0,000591	8,44E-06	3,77E-05	0,000634	2,59E-05	0	1,18E-05	3,49E-05
т	0,001354	0	0,007882	0,000138	0,000277	0,000287	0,000368	0,006108	0,00035	3,77E-05	0,004926	0	0,000249	7,25E-05	0,00022	0,000638	0,006436	4,69E-05	1,69E-05	0,000238	0,00062	0,002705	2,36E-05	0,00112	7,37E-05	8,77E-05
у	0,002951	7,87E-06	0,001465	4,89E-05	0,001784	1,07E-05	0,000307	0,003618	1,41E-05	4,27E-05	0,001392	0	0,004387	0,00235	0,000986	0,000769	0,002619	0,001698	0,000253	0,000687	0,010776	0,000761	1,24E-05	0,000157	2,7E-05	0,000394
ф	0,004394	0	0,005653	2,25E-05	0,002378	7,31E-06	0,000161	0,004276	1,69E-06	6,75E-06	0,003263	0	0,000367	0,000279	2,92E-05	0,000956	0,01385	9,11E-05	0,000226	0,000819	9,73E-05	0,001464	7,31E-06	1,24E-05	0,000128	0,000173
х	0,006272	0	8,21E-05	0,000553	0,000816	0,00117	0,001762	0,001605	0,001337	0,000699	1,24E-05	6,92E-05	0,000761	0,001312	0,000994	0,000264	2,92E-05	0,000611	0,000631	0,001213	0,001384	2,81E-06	8,44E-06	0,000355	9E-06	0,000766
ц	0,000175	0	0,000148	0	0	5,62E-07	0,000146	0	0	0,000525	0	3,94E-06	7,25E-05	1,12E-06	5,62E-07	5E-05	0	0,000382	9E-06	1,12E-05	8,44E-05	3,94E-06	0	0	5,62E-07	0
ч	0,003221	0	0,000916	0	0,000124	0	5,62E-07	3,15E-05	0	0,000163	0	0	7,25E-05	4,44E-05	0,000117	0,000215	5,62E-07	8,55E-05	4,84E-05	2,25E-05	0,000128	0	4,5E-06	0	0	6,19E-06
ш	0,000278	0	0,000569	0	1,69E-05	8,44E-06	1,12E-06	0,0009	0	0,000216	0	0,000142	2,25E-06	0	9E-06	0,000311	0	0	2,53E-06	0,000408	0	0	5,62E-07	0	0	0
щ	0	0,00022	1,12E-06	0,002027	0	1,69E-06	0	0	0,003064	0	0,001402	0	0,00026	3,71E-05	6,19E-06	0,00047	7,25E-05	0	1,97E-05	0	0,003683	0,000609	0	0	0	0,0001
ъ	9,84E-05	0	0,001391	0	1,74E-05	0	0,002208	0	0,001687	0	0,000428	0,000461	1,46E-05	0,000373	0,000299	3,66E-05	2,25E-06	0	0,001122	0,000312	5,62E-07	0	2,25E-06	0	2,81E-06	0
ы	7,31E-06	0	0,000326	0	0	0	0,001236	0	0	0,000675	0	0	0	0	0,394E-05	2,25E-06	0	1,69E-06	0	0	7,25E-05	0	0	0	0	0
ь	2,25E-06	0	0	0	0	0	0,000165	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
э	0,004067	0	0,000435	0,001046	0,000112	0,000124	0,001038	2,36E-05	5,12E-05	1,29E-05	0,001511	0,000191	0,002559	0,001372	0,000265	5,62E-07	0,001123	0,000283	0,000729	0,000574	6,19E-06	0	0,000957	7,31E-06	0,000199	0,0004
ю	0,010186	5,62E-07	9E-06	9,9E-05	6,75E-06	3,71E-05	5,01E-05	0,0012	0	0,000124	0,000102	0	0,001039	0	0,000308	0,001021	6,02E-05	0,00126	5,62E-07	0,000878	7,37E-05	0	2,25E-06	0	7,93E-05	4,95E-05
я	1,135E-05	0	0	5,62E-07	5,62E-06	2,81E-06	0	0	5,06E-06	0	6,75E-06	4,22E-05	8,6E-05	6,75E-06	3,26E-05	0	1,41E-05	2,64E-05	4,78E-05	0,000238	0	1,12E-06	3,37E-06	5,62E-07	0	5,62E-06
а	0,00312	0	5,62E-07	0,000466	0,169E-06	0,000333	1,12E-06	5,06E-06	2,53E-05	1,12E-06	0	1,07E-05	5,57E-05	2,87E-05	4,89E-05	0	0	0,000112	0,000412	0	5,62E-07	9E-06	3,04E-05	5,4E-05	0,0001	0,0004
б	0,101838	0	0	2,92E-05	0,000235	0,00017	0,000618	7,59E-05	0,000485	0,001276	1,12E-05	3,15E-05	0,000121	0,000891	0,000376	0,000597	0	8,44E-05	4,27E-05	0,000746	0,001388	5,62E-07	5,62E-07	0,00016	3,94E-05	0,000143
с	3,970323	Redundant	0,219687																							

Я	0.010838	0	0
Entropy	3.970323	Redundancy	0.219587

Таблиця з частотами біграм з перекриттям без пробілів

	а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й	к	л	м	н	о	п	р	с	т	у	ф	х	ц	ч	ш	щ	ъ	ь		
а	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
б	0	0	0.134E-06	2.69E-06	6.72E-07	0	0	0	0	0	6.72E-07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
в	0	0	0.000331	0.00157	0.005495	0.001468	0.003243	0.001603	0.001434	0.004791	0.001531	0.000906	0.006531	0.010925	0.004002	0.007659	0.001482	0.002769	0.003771	0.005958	0.006599	0.005005	0.000636	0.001294	0.000153	0.001558	0.000249	0		
г	0	0	0.001258	1.08E-05	9.41E-05	1.41E-05	0.002456	4.7E-06	2.69E-06	0.0009	0	0	0.000279	0.000925	4.97E-05	0.000356	0.002655	1.41E-05	0.001322	0.000118	1.01E-05	0.001382	0	0.77E-05	8.06E-06	3.29E-05	6.05E-06	0.000208	0	
д	0	0	6.72E-07	0.000593	0.000263	0.0004	0.000374	0.000666	0.005292	6.05E-05	0.000689	0.003887	6.72E-07	0.000783	0.001278	0.000409	0.001892	0.000896	0.001066	0.000896	0.004578	0.000714	0.000004	3.16E-05	9.41E-05	4.43E-05	0.000226	0.001305	7.39E-06	1
е	0	0	0.001075	3.76E-05	0.000136	1.75E-05	0.001222	0.000628	5.38E-06	5.58E-05	0.000894	0	0.00014	0.001278	2.69E-05	0.000371	0.010734	0.000104	0.001403	0.000175	2.82E-05	0.000822	3.60E-06	6.72E-07	4.64E-05	6.05E-06	0	0		
ж	0	0	0.00494	9.27E-05	0.001155	6.05E-05	8.47E-05	0.005273	1.68E-05	4.43E-05	0.002396	6.72E-07	0.000352	0.000859	0.000034	0.002018	0.004334	0.000215	0.002561	0.0005	0.000374	0.001948	1.61E-05	6.25E-05	0.000181	7.19E-05	0.00014	0	0	
з	0	0	0.000218	0.002404	0.003467	0.000419	0.003906	0.00228	0.001406	0.002137	0.001496	0.002919	0.002132	0.001788	0.000587	0.001875	0.003091	0.000828	0.000537	0.005139	0.000626	6.72E-05	0.001404	0.000367	0.001687	0.000889	0.000764	0	0	
и	0	0	0.001535	9E-05	2.08E-05	2.35E-05	0.000811	0.004361	1.61E-05	7.39E-06	0.001471	0	0.000116	0.00176	2.08E-05	0.001379	8.8E-05	2.22E-05	4.7E-06	2.96E-05	2.15E-05	0.001919	0	3.36E-06	6.72E-07	7.26E-05	0	0		
й	0	0	0.000626	0.000205	0.000949	0.000522	0.000909	0.000374	0.000172	0.000104	0.000421	0	0.000289	0.000262	0.000349	0.002024	0.000718	0.00021	0.000265	0.000325	9E-05	0.000329	6.05E-06	4.7E-06	1.14E-05	4.3E-05	2.62E-05	1.34E-06	1	
к	0	0	0.000353	0.001379	0.005127	0.001236	0.002851	0.003334	0.000556	0.002667	0.002221	0.001545	0.003476	0.005978	0.003969	0.005728	0.002065	0.002635	0.001258	0.00554	0.000478	0.000604	0.000139	0.002	0.001364	0.00205	0.000569	0.000142	6	
л	0	0	0.000163	0.000542	0.000734	0.000356	0.000784	0.000137	0.000173	0.000202	0.000391	1.34E-06	0.000787	0.000266	0.000442	0.001138	0.000566	0.000867	0.000382	0.001709	0.000607	0.000257	6.65E-05	7.26E-05	7.32E-05	0.00033	0.00019	7.39E-06	0	0
м	0	6.72E-07	0.008415	0.000542	0.000728	0.001657	0.002276	0.000631	0.000231	0.00107	0.000195	0	0.000419	0.000504	0.000216	0.002347	0.010309	0.000406	0.00199	0.000636	0.000781	0.001802	2.15E-05	4.97E-05	2.62E-05	0.000181	2.42E-05	2.69E-06	0	0
н	0	6.72E-07	0.008173	0.00035	0.000888	0.000395	0.000695	0.005042	0.000463	0.000188	0.007916	0	0.001555	0.000197	0.000163	0.001148	0.000308	0.001054	0.000257	0.002446	0.000389	0.001597	2.75E-05	4.57E-05	9.41E-06	0.000866	5.98E-05	7.39E-06	6	0
о	0	0	0.000339	0.000404	0.000801	0.000353	0.000419	0.00346	0.000134	0.000189	0.004477	0	0.000656	0.00287	0.000273	0.002347	0.004758	0.001082	0.000257	0.001041	0.000317	0.003184	5.31E-05	8.33E-05	4.43E-05	0.00049	6.65E-05	9.41E-06	0	0
п	0	0	0.000239	0.005259	0.011566	0.000628	0.006218	0.003288	0.002376	0.001618	0.002427	0.004277	0.003187	0.000241	0.006803	0.010827	0.02473	0.003541	0.007332	0.01099	0.00927	0.000695	0.000511	0.000871	0.000445	0.002707	0.001479	0.000167	0	0
р	0	0	0.001478	2.02E-06	2.02E-06	6.72E-07	2.02E-06	0.00298	6.72E-07	0	0.000941	0	8.33E-05	0.000753	2.02E-06	6.92E-05	0.010043	6.32E-05	0.007122	1.48E-05	4.77E-05	0.000758	3.16E-05	1.34E-06	1.41E-05	4.37E-05	1.01E-05	3.36E-06	0	0
с	0	9.41E-06	0.001479	0.000204	0.002351	0.000361	0.00054	0.000387	0.000101	0.00112	0.001771	6.72E-07	0.005497	0.002897	0.001286	0.000337	0.003303	0.000234	0.000387	0.001182	0.01318	0.001075	3.9E-05	0.000201	4.03E-05	0.000519	0.000125	6.72E-07	2	0
т	0	0	0.000574	0.000288	0.003339	0.000151	0.000428	0.005255	9.07E-05	0.000118	0.004264	6.72E-07	0.000721	0.000137	0.000093	0.001629	0.016901	0.000527	0.000328	0.001487	0.000378	0.001856	3.43E-05	5.38E-05	0.000159	0.000423	1.61E-05	2.55E-05	4	0
у	0	0	0.000238	0.000904	0.001584	0.000198	0.002403	0.00329	0.001675	0.000956	0.00074	8.33E-05	0.001482	0.001678	0.001503	0.001156	0.000487	0.001385	0.000921	0.002107	0.001937	0.00013	4.9E-05	0.000486	2.35E-05	0.001357	0.000926	0.000263	0	0
ф	0	0	0.000187	4.03E-06	2.35E-05	4.03E-06	5.38E-06	0.00178	1.34E-06	1.14E-05	0.000658	0	1.55E-05	8.94E-05	5.38E-06	1.68E-05	8.33E-05	2.22E-05	0.000468	2.69E-05	2.08E-05	0.001018	4.7E-06	7.62E-07	0	2.69E-06	1.34E-06	0	0	
х	0	0	0.001141	0.000151	0.000406	0.000137	0.000189	0.001008	4.3E-05	7.59E-05	0.000535	0	0.000241	0.000243	0.000196	0.000418	0.002396	0.000438	0.000219	0.000474	0.000142	0.00024	1.81E-05	2.35E-05	8.06E-06	7.93E-05	3.16E-05	2.69E-06	2	0
ц	0	0	0.000686	8.06E-06	5.44E-05	2.08E-05	1.55E-05	0.001084	6.72E-07	8.73E-06	0.000286	0	0.000191	5.38E-06	1.34E-05	3.7E-05	0.000392	4.57E-05	6.05E-06	3.36E-05	1.68E-05	0.000762	7.32E-07	1.34E-06	1.41E-05	4.37E-05	1.01E-05	3.36E-06	0	0
ч	0	1.34E-06	0.002428	1.21E-05	2.89E-05	6.05E-06	1.21E-05	0.003661	0	6.05E-06	0.001691	0	0.00032	4.77E-05	1.14E-05	0.000591	0.000105	3.36E-05	3.56E-05	3.02E-05	0.004408	0.000377	6.72E-07	2.69E-06	0	9.41E-06	0.000148	0	0	
ш	0	0	0.001667	1.14E-05	2.82E-05	4.03E-06	8.06E-06	0.002638	1.34E-06	6.72E-06	0.002023	0	0.000519	0.000562	2.49E-05	0.000458	0.000364	5.51E-05	6.05E-06	6.72E-06	0.001046	0.000375	2.02E-06	6.72E-07	2.69E-06	3.36E-06	3.36E-06	0	0	
щ	0	0	0.00039	0	0	1.34E-06	0.001476	0	6.72E-07	0.000808	0	6.72E-07	0	6.72E-07	0	4.7E-05	2.69E-06	6.72E-07	3.36E-06	1.34E-06	6.72E-07	8.67E-05	0	0	0	0	0	0	0	
ъ	0	0	0	0	0	6.72E-07	0	0	0	0.00197	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ь	0	0	5.71E-05	0.000782	0.001066	0.000241	0.000345	0.001355	6.65E-05	0.000224	0.000487	0.001805	0.0005	0.003111	0.001086	0.000854	0.000348	0.000514	0.000439	0.001293	0.000878	0.000114	2.02E-05	0.001187	1.55E-05	0.000326	0.000595	6.72E-06	0	0
э	0	6.72E-07	0.000652	0.000057	0.001303	0.000318	0.000463	0.001961	0.0001	0.000427	0.001076	6.72E-07	0.002006	0.000176	0.000677	0.00236	0.000898	0.001031	0.000219	0.002148	0.00056	0.000233	3.56E-05	0.000114	0.00012	0.000507	0.000536	8.73E-06	0	0
я	0	0	0	0	6.72E-07	0.00176	6.72E-06	4.7E-06	0	6.05E-06	1.34E-06	8.06E-06	5.11E-05	0.000103	8.73E-06	4.1E-05	0	1.75E-05	3.23E-05	5.71E-05	0.002845	0	1.34E-06	4.03E-06	6.72E-07	0	6.72E-07	0	0	0
я	0	0	0.000149	0.000667	0.000301	0.000128	0.000546	8.8E-05	8.13E-05	0.000104	0.000344	0	0.000292	0.000136	0.000171	0.000341	0.000249	0.000318	0.000193	0.000449	0.000615	8.06E-05	3.23E-05	3.02E-05	6.64E-05	0.000224	0.000146	0.000515	0	0
я	0	0	0.000356	0.000521	0.001566	0.000538	0.00127	0.000457	0.000703	0.001852	0.001077	7.39E-05	0.001072	0.001234	0.000764	0.0002339	0.000852	0.001096	0.000292	0.002097	0.002247	0.000266	5.58E-05	0.000263	6.52E-05	0.000529	6.11E-05	0.000247	0	0

Таблиця з частотами біграм без перекриття з пробілами

	а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й	к	л	м	н	о	п	р	с	т	у	ф	х	ц	ч	ш	щ	ъ	ь	
а	0	0.002742	0.00742	0.014716	0.004818	0.007221	0.004226	0.001941	0.004013	0.011392	7.87E-06	0.010271	0.002266	0.005638	0.0155508	0.012223	0.015397	0.003965	0.015508	0.006758	0.003903	0.0007	0.001215	0.000335	0.005543	0.000825	5.4E-05		
б	9E-06	0	0	0.12E-06	1.12E-06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.12E-06	0	0.12E-06	0	0	0	0	0	0	0	0		
в	0.016304	0	7.87E-06	0.000619	0.003166	0.000793	0.001978	0.000848	0.001098	0.003724	0.000139	0.000749	0.004374	0.000876	0.002734	0.004753	5.62E-06	0.000854	0.002795	0.00345	0.004894	0.000109	0.000438	0.001009	8.44E-05	0.000733	0.00117	0.000223	
г	0.002037	0	0.01064	0	6.52E-05	9E-06	1.57E-05	0.02055	1.12E-06	0	0.00721	0	0.00222	0.000773	3.6E-05	0.000753	0.00218	0	0.00114	9.11E-05	4.5E-06	0.001169	0	6.19E-05	9E-06	1.57E-05	0.37E-06	4.5E-06	
д	0.006091	1.12E-06	0.005394	1.24E-05	3.37E-05	2.81E-05	0.00258	0.02401	0	0.000475	0.003032	0	0.001023	0.000965	0.0001	0.001176	0.002718	0.00282	0.005066	0.003196	0.001082	0.000732	1.12E-06	5.17E-05	9E-06	4.95E-05	0.01064	4.5E-06	
е	0.007443	0	0.000881	0	5.51E-05	0	0.000547	0.0005027	0	0.000679	0	8.44E-05	0.001458	0.235E-06	0.000222	0.008774	0	0.001091	5.51E-05	6.75E-06	0.000641	0	0	2.59E-05	4.5E-06	0	0		
ж	0.000429	0	0.004137	3.15E-05	0.000601	2.25E-05	3.37E-05	0.02451	1.12E-06	3.37E-05	0.000713	1.12E-06	0.00021	0.000713	7.75E-05	0.000155	0.003580	6.64E-05	0.000212	0.000319	0.000168	4.5E-06	5.06E-05	0.00014	2.91E-05	0.30E-06	0	0	
з	0.016954	0	0.04E-05	0.001054	0.002399	0.003473	0.002444	0.001568	0.00029	0.001207	0.001134	0.002372	0.000997	0.006206	0.00299	0.007024	0.0004	0.000046	0.000353	0.00033	0.0029E-05	0.001045	0.000283	0.000901	0.000645	0.000645	0.000645	0.000645	
и	0.0002	0	0.001295	7.31E-05	0	1.8E-05	0.000676	0.003686	1.46E-05	0	0.001205	0	8.77E-05	4.5E-06	4.5E-06	0.001182	6.07E-05	0	1.12E-06	1.57E-05	0	0.001614	0	0	6.41E-05	0	0	0	
й	0.001115	0	0.004944	0.000137	0.000733	0.000389	0.000686	0.000278	0.000512	6.86E-05	0.000317	0	0.00121	0.000191	0.000242	0.001651	0.000557	3.04E-05	0.000182	0.000121	1.46E-05	0.000241	0	0	5.62E-06	1.24E-05	9E-06	0	
к	0.01855	0	8.1E-05	0.000407	0.002379	0.000483	0.001569	0.002334	0.000309	0.001744	0.000719	0.001268	0.00181	0.004724	0.002766	0.0002978	0.000186	0.000178	0.000594	0.002738	0.003207	3.37E-06	3.26E-05	0.001579	0.001134	0.001172	0.000373	0.00011	
л	0.007942	0	0.135E-05	0	0	0.000151	1.12E-06	0	0	0	0	0	6.07E-05	9.34E-05	0.00025	0.000391	1.01E-05	1.12E-06	0.00195	0.000626	0.000282	0	2.25E-06	0	3.71E-05	5.29E-05	8.89E-05	0	
м	0.004782	1.12E-06	0.006994	0	0.000268	0	4.5E-06	0.000467	1.57E-05	1.24E-05	0.002381	0	2.59E-05	0.000357	3.87E-06	0.00182	0.008308	2.25E-06	0.01543	0.000117	0.000405	0.001498	0	0	7.87E-06	2.25E-05	5.62E-06	0	
н	0.00787	0	0.00673	2.36E-05	5.62E-06	0.000114	0.00024	0.003781	0.000337	4.5E-06	0.001656	0	0.000584	8.66E-05	3.7E-06	0.000261	0.00562	0.00017	0	0.001352	6.75E-05	0.001093	7.87E-06	1.12E-06	0	0	0.000173	1.62E-06	1.12E-06
о	0.007344	0	0.002673	2.02E-05	1.12E-06	0.006E-05	0.002798	0	4.5E-06	0.003079	0	5.85E-05	7.42E-05	1.69E-05	0.001128	0.003336	0.000235	5.17E-05	0.000109	3.49E-05	0.002415	1.01E-05	1.12E-06	0.00015	2.92E-05	6.75E-06	4.5E-06	0	
п	0.004629	1.12E-06	0	0.01013	1.01E-05	0.000119	0.001115	1.46E-05	6.75E-05	0.002733	0.000158	0	0.000584	0.000576	0.000529	0.000768	0.000182	0.00105	0.005454	0.000585	0.000745	6.63E-05	0.000349	0.000552	9E-06	0.001325	0.001149	0.0001	
р	0.0217	0	0.62E-05	0.003148	0.007493	0.005465	0.004263	0.002222	0.000358	0.000804	0.000719	0.003573	0.001594	0.005676	0.000529	0.000768	0.000182	0.00105	0.005454	0.000585	0.000745	6.63E-05	0.000349	0.000552	9E-06	0.001325	0.001149	0.0001	
с	4.39E-05	0	0.001248	0	0.112E-06	0	0.002489	0	0	0.000732	0	5.85E-05	0.000547	0	0.000585	0.000372	5.29E-05	0.000576	9E-06	4.61E-05	0.000631	2.02E-05	0	0	1.01E-05	3.49E-05	9E-06	4.5E-06	
т	0.001369	0	0.007888	0.000129	0.0003	0.000298	0.000378	0.000605	0.000529	3.82E-05	0.004963	0	0.000256	7.54E-05	0.000227	0.000338	0.000558	4.5E-05	0.000253	0.000616	0.000261	2.14E-05	0.000127	7.76E-06	8.66E-05	0.000219	4.39E-05	0	
у	0.002896	6.75E-06	0.001417	5.06E-05	0.001706	7.87E-06	0.000321	0.003569	6.75E-06	4.27E-05	0.001355	0	0.004482	0.002344	0.001027	0.00081	0.002571	0.01723	0.00242	0.000679	0.01095	0.000759	1.57E-05	0.000162	2.92E-05	0.000418	7.2E-05	0	
ф	0.00444	0	0.005515	2.14E-05	0.002399	6.75E-06	0.000136	0.002484	2.25E-06	7.87E-06	0.003274	0	0.003682	0.002297	2.36E-05	0.000945	0.013891	9.11E-05	0.002612	0.000793	0.000102	0.001477	5.62E-06	9E-06	0.000125	0.000117	1.12E-06	1.8E-06	
х	0.00637	0	7.99E-05	0.000574	0.000847	0.001172	0.001756	0.000155	0.001324	0.000693	9E-06	6.3E-05	0.000746	0.001327	0.001018	0.000256	2.59E-05	0.000622	0.000635	0.001243	0.001422	0.0025E-06	1.12E-05	0.00035	1.01E-05	0.000768	0.00074	0.000223	
ц	0.00189	0	0.000146	0	0	0.12E-06	0.00141	0	0	0.00052	0	1.12E-06	6.41E-05	0	0	6.07E-05	0	0.000385	4.5E-06	1.24E-05	9.45E-05	0	3.37E-06	0	0	0	0	0	
ч	0.003173	0	0.000802	0	0.00011	0	1.12E-06	3.15E-05	0	0.000153	0	0	6.97E-05	4.95E-05	0.000136	0.002251	1.12E-06	7.2E-05	5.74E-05	2.47E-05	0.000188	0	3.37E-06	0	0	7.87E-06	0		
ш	0.000529	0	0.000253	1.57E-05	9E-06	0.000122	0	0.00022	0	0.000139	2.25E-06	0	0.000139	2.25E-06	0	0	0.000139	2.25E-06	0	0	0.000139	2.25E-06	0	0	0	0	0	0	
щ	0.000216	1.12E-06	0.002099	0	2.25E-06	0	0	0.003013	0	0.001376	0	0.000247	3.94E-05	0.000465	7.99E-05	0	0	0	0.003643	0.000625	0	0	0	0	0	0	0.00011	0	
ъ	9.22E-05	0	0.001416	0	2.25E-05	0	0	0.002282	0	0	0.00171	0	0.000415	0.004457	1.12E-05	0.000382	0.000301	3.82E-05	1.12E-06	0	0.000127	0.000332	1.12E-06	0	0	3.37E-06	0	0	
ы	5.62E-06	0	0.000325	0	0	0	0.001228	0	0	0.000676	0	0	0	0	0	4.5E-05	2.25E-06	0	3.37E-06	0	0	0	6.97E-05	0	0	0	0	0	0
ь	2.25E-06	0	0	0	0	0.000157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
а	0.004042	0	0.000445	0.001045	0.000108	0.000119	0.001019	2.7E-05	4.5E-05	1.24E-05	0.001515	0.0002	0.002538	0.001408	0.000254	1.12E-06	0.000112	0.000276	0.000747	0.000548	4.5E-06	0	0.000931	5.62E-06	0.000197	0.000444	5.62E-06	9E-06	
б	0.001215	0	6.75E-06	9.56E-05	9E-06	3.94E-05	6.07E-05	0.001226	0	0.000132	0.000106	0.00102	0	0.000331	0.000985	6.52E-05	0	0	0.000899	7.31E-05	0	2.25E-06	0	7.87E-05	4.84E-05	0.000406	9E-06	0	
в	1.12E-05	0	0	0	0	6.75E-06	4.5E-06	0	0	7.87E-06	0	6.75E-06	4.61E-05	7.99E-05	9E-06	3.04E-05	0	1.46E-05	2.25E-05	5.06E-05	0.002378	0	2.25E-06	3.37E-06	1.12E-06	0	0	0	
г	0.003414	0	0	0.000409	0	0	0.000339	1.12E-06	1.12E-06	3.04E-05	2.25E-06	0	1.01E-05	5.29E-05	3.26E-05	4.61E-05	0	0	0.006065	9.79E-05	0.000411	0	0	7.87E-06	3.71E-05	5.06E-05	0.000107	0.000414	
д	0.001036	0	0	0.259E-05	0.000231	0.000163	0.000628	8.66E-05	0.000466	0.001293	1.24E-05	2.81E-05	0.000114	0.000899	0.000216	0.000598	0	2.92E-05	4.39E-05	0.000748	0.0014	1.12E-06	1.12E-06	0.000168	3.71E-05	0.000134	1.12E-05	0.000231	
е	3.970333	Redundant	0.219587																										

$$H^{(20)}$$

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
дую_понравившуюся_ж

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ:

Символ по счету:

Номер эксперимента: 51

Неравенство для энтропии:
 $1.86909513113414 < H < 2.61723922676608$

Двоичная таблица угаданных символов:

10000000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
01000000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000

Вероятности:

$q[1] = 0.52$
$q[2] = 0.1$
$q[3] = 0.08$
$q[4] = 0.06$
$q[5] = 0.02$
$q[6] = 0.02$
$q[7] = 0.02$
$q[8] = 0$
$q[9] = 0.02$
$q[10] = 0.02$
$q[11] = 0$
$q[12] = 0$
$q[13] = 0.02$
$q[14] = 0$
$q[15] = 0.02$
$q[16] = 0$
$q[17] = 0$
$q[18] = 0$
$q[19] = 0$
$q[20] = 0$
$q[21] = 0$
$q[22] = 0$
$q[23] = 0$
$q[24] = 0.02$
$q[25] = 0$
$q[26] = 0$
$q[27] = 0$
$q[28] = 0$
$q[29] = 0$
$q[30] = 0.02$
$q[31] = 0.06$
$q[32] = 0$

Строка состояния:

$$1.86909513113414 < H^{(20)} < 2.61723922676608$$

$$0.47655215464 < R^{(20)} < 0.62618097377$$

$$H^{(30)}$$

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
в_большей_мере_зависит_от_чь

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ:

Символ по счету:

Номер эксперимента: 51

Неравенство для энтропии:
 $1.46317759524885 < H < 2.29243127287761$

Двоичная таблица угаданных символов:

10000000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
00000100000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
01000000000000000000000000000000

Вероятности:

$q[1] = 0.6$
$q[2] = 0.06$
$q[3] = 0.1$
$q[4] = 0.02$
$q[5] = 0.04$
$q[6] = 0.04$
$q[7] = 0.02$
$q[8] = 0.02$
$q[9] = 0$
$q[10] = 0$
$q[11] = 0.02$
$q[12] = 0$
$q[13] = 0.02$
$q[14] = 0.02$
$q[15] = 0$
$q[16] = 0.02$
$q[17] = 0$
$q[18] = 0$
$q[19] = 0$
$q[20] = 0$
$q[21] = 0$
$q[22] = 0$
$q[23] = 0$
$q[24] = 0$
$q[25] = 0$
$q[26] = 0.02$
$q[27] = 0$
$q[28] = 0$
$q[29] = 0$
$q[30] = 0$
$q[31] = 0$
$q[32] = 0$

Строка состояния:

$$1.46317759524885 < H^{(30)} < 2.29243127287761$$

$$0.54151374542 < R^{(30)} < 0.70736448095$$

Висновки

Під час та після виконання роботи, ми зрозуміли що являє собою поняття «ентропія» в інформаційному сенсі (чим більше ентропія H_n – тим складніше вгадати блок інформації, яку утримує в собі n -грама) і навчилися її обраховувати. Також було засвоєно поняття надлишковості, що означає собою передбачуваність мови, тобто показник R являє собою наскільки відсотків деяка мовна є передбачуваною, тобто людина чи комп'ютер з шансом R може вгадати наступну літеру даної мови.

Також, за підсумками роботи можна заявити, що відсутність пробілу хоч і зменшує алфавіт мови, але піднімає ентропію, а значить і знижує надлишковість. Також, в моєму випадку, можна побачити дуже високу наближеність ентропії і надлишковості при відсутності і наявності перекриття в біграмах, що може свідчити про стабільну структуру тексту, тобто текст має не так багато унікальних біграм.